

Nr 40.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för de två departement, vari socialdepartementet föreslås uppdelat, m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkterna 1, 2, 266 och 268, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 beräkna till Socialdepartementet: Avlöningar ett förslagsanslag av 600 000 kronor, till Socialdepartementet: Omkostnader ett förslagsanslag av 80 000 kronor, till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga ett reservationsanslag av 800 000 kronor och till Extra utgifter ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 33, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 31 januari 1947 och i anslutning till förslag om uppdelning av socialdepartementet på två departement, föreslagit riksdagen att

dels för redovisning av till det nya socialdepartementets och till inrikesdepartementets förvaltningsområden hänförliga anslag å riksstaten för budgetåret 1947/48 under Driftbudgeten: Egentliga statsutgifter upptaga en huvudtitel, benämnd V. Socialdepartementet, och en huvudtitel, benämnd V a. Inrikesdepartementet,

dels godkänna av departementschefen förordade personalförteckningar för socialdepartementet och inrikesdepartementet, att tills vidare från och med budgetåret 1947/48 gälla med de ändringar, som enligt särskilda bemyndiganden fastställas av Kungl. Maj:t i anslutning till den allmänna löneregleringen m. m.,

dels godkänna av departementschefen förordade avlöningsstater för socialdepartementet och inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48,

dels under V huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa till Socialdepartementet: Avlöningar ett förslagsanslag av 470 000 kronor, till Socialdepartementet: Omkostnader ett förslagsanslag av 50 000 kronor, till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga ett reservationsanslag av 600 000 kronor och till Extra utgifter ett reservationsanslag av 50 000 kronor,

dels ock under V a huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa till Inrikesdepartementet: Avlöningar ett förslagsanslag av 480 000 kronor, till Inrikesdepartementet: Omkostnader ett förslagsanslag av 50 000 kronor, till Ersätt-

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 6 saml. Nr 40.

ning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond ett förslagsanslag av 100 kronor, till Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark ett förslagsanslag av 100 kronor, till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga ett reservationsanslag av 400 000 kronor och till Extra utgifter ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

I gällande riksstat är socialdepartementets avlöningsanslag upptaget till 400 000 kronor och dess omkostnadsanslag till 63 000 kronor. Till kommittéer och utredningar genom sakkunniga under femte huvudtiteln ha å riksstat och tilläggsstat för innevarande budgetår anvisats inalles 1 300 000 kronor samt till extra utgifter 100 000 kronor.

I särskild proposition till riksdagen (nr 32) har Kungl. Maj:t framlagt förslag till ny lag om antalet statsdepartement och statsråd utan departement.

I årets statsverksproposition ha samtliga anslag inom det nuvarande socialdepartementets verksamhetsområde äskats respektive beräknats under femte huvudtiteln. Därest riksdagen antager det förslag till uppdelning av socialdepartementet, som framförts i den i det föregående omförmälda lagpropositionen, böra dessa anslag anvisas under två särskilda huvudtitlar, vilka för nästa budgetår föreslås betecknade V för det nya socialdepartementet och Va för inrikesdepartementet. Från andra departement än det nuvarande socialdepartementet ha överförts ärenden endast rörande brandväsendet. Beträffande fördelningen av ärendena på de nya huvudtitlarna hänvisas till propositionen, s. 3—5.

Det för närvarande för socialdepartementet gällande antalet tjänster å ordinarie stat, övergångsstat och indragningsstat samt extra ordinarie tjänster i högre lönegrad än 20 framgår av departementets personalförteckning (s. 7 i propositionen). Utöver de å personalförteckningen upptagna befattningshavarna är ett relativt stort antal personer med heltidstjänstgöring knutna till socialdepartementet och åtnjuta ersättning härför i form av arvode. Sålunda har statssekreterarens och expeditionschefens göromål uppdelats genom att vissa grupper av ärenden undantagits från den egentlige ämbetsinnehavarens handläggning och anförtrotts åt särskilt förordnade tjänstemän. Av dessa är t. f. statssekreteraren heltidsanställd för ändamålet, och det till honom utgående arvodet motsvarar löneförmånerna i lönegrad C 10. Dubbleringen av expeditionschefstjänsten är så anordnad, att chefen för landsstatsbyrån bestrider expeditionschefsgöromålen beträffande ärendena å denna byrå. Byråchefen erhåller härför ett arvode av 100 kronor i månaden. Nämnda båda arvoden bestridas från ordinarieposten å departementets avlöningsstat. Övriga arvoden av förevarande slag däremot utgå från departementets kommittéanslag eller anslag till extra utgifter.

För närvarande tjänstgöra å statssekreteraravdelningen tre och å rättsavdelningen likaledes tre befattningshavare, samtliga med arvoden lägst motsvarande löneförmånerna i 30 löneklassen.

Utöver nämnda arvodister, vilka utgöra en mera kontinuerlig förstärkning av departementets personal, är ett från tid till annan växlande antal arvodesavlönade personer förordnade att biträda inom departementet beträffande vissa bestämda arbetsuppgifter, främst iordningställande av propositioner i ämnen, med vilka de tidigare såsom kommittésekreterare eller eljest tagit befattning.

Utöver i personalförteckningen och den föregående framställningen i övrigt angivna befattningshavare utgöres departementets personal för närvarande av fem amanuenser, en kansliskrivare i lönegrad Eo 11, två kansli-biträden i lönegrad Eo 7, 10 kontorsbiträden i lönegrad Eo 4, varav två äro tjänstlediga sedan avsevärd tid, två arvodesavlönade skrivbiträden, fyra expeditionsvakter i lönegrad Eo 5 samt en arvodesavlönad expeditionsvakt. Innehavarna av samtliga fem å personalförteckningen upptagna kontorsbiträdestjänster i lönegrad A 4 äro förordnade på högre icke-ordinarie biträdestjänster.

Det nya socialdepartementet.

Det nya socialdepartementets expeditionschefsavdelning har föreslagits organiserad på tre byråer med i huvudsak de arbetsuppgifter som för närvarande tillkomma sociala byrån i begränsad mening, fattigvårds- och barnavårdsbyrån samt arbetsmarknadsbyrån. De nya byråerna ha ansetts böra benämnas socialförsäkringsbyrån, socialvårdsbyrån och byrån för arbetsmarknads- och bostadsfrågor.

Med hänsyn till det betydande författningskomplex som kommer att tillhöra det nya socialdepartementet har behov av en rättsavdelning inom detta departement ansetts föreligga.

I departementets statssekreteraravdelning skulle för handläggning av ärenden sammanhängande med Sveriges deltagande i internationellt socialpolitiskt samarbete ingå en förste kanslisekreterare jämte biträdeshjälp. Departementet skulle vidare tilldelas en föredragande i regeringsrätten, vilken skulle åläggas skyldighet att, i den utsträckning hans egna göromål medgäve, biträda vid den regeringsrättsföredragning som tillkommer inrikesdepartementet.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande personal i högre lönegrader inom det nya socialdepartementet framgår av följande uppställning.

Statssekreterarens avdelning: 1 statssekreterare, 1 byråchef, 2 förste kanslisekreterare och 2 andre kanslisekreterare;

Rättsavdelningen: 1 chef för rättsavdelning;

Expeditionschefens avdelning: 1 expeditionschef;

Socialförsäkringsbyrån: 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

Socialvårdsbyrån: 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare;
Byrån för arbetsmarknads- och bostadsfrågor: 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;
1 föredragande i regeringsrätten.

Vad till en början angår personalen på statssekreterarens avdelning innebär förslaget, även om man bortser från en förste kanslisekreterare för handläggning av ärenden rörande internationellt socialpolitiskt samarbete, en viss relativ förstärkning. Avsikten med att något utöka den heltidsanställda personalen har angivits vara att kunna i viss omfattning begränsa det under senare år betydande antalet personer som för viss arbetsuppgift, som regel utarbetandet av en bestämd proposition, tillfälligt knutits till departementet. Förslaget att på statssekreteraravdelningen inrätta en tjänst som byråchef, vilken bör placeras i lönegrad C 6, innebär ett slutligt godtagande av en redan nu förefintlig provisorisk anordning för att lätta statssekreterarens arbetsbörda.

Av de nämnda befattningshavarna har — utöver föredraganden i regeringsrätten — en förste kanslisekreterare enligt förslaget placerats på extra ordinarie stat och de övriga på ordinarie stat.

Det nya socialdepartementets personal i övrigt har förutsatts tills vidare få följande sammansättning, nämligen fem amanuenser, en registrator i lönegrad A 15, den kansliskrivare i lönegrad A 11, som finns inom det nuvarande socialdepartementet, en förste expeditionsvakt i lönegrad A 7, tre kanslibiträden, två expeditionsvakter i lönegrad A 5 och en icke-ordinarie expeditionsvakt samt åtta kontorsbiträden. En av de tre ordinarie kanslibiträdestjänsterna i det nuvarande socialdepartementet har enligt förslaget överflyttats till det nya socialdepartementet. De båda övriga kanslibiträdestjänsterna i sistnämnda departement ha, i avbidan på förestående översyn inom statsförvaltningen av biträdespersonalen i högre löner än den 4:e, ansetts böra placeras som extra ordinarie.

Vad slutligen angår kontorsbiträdestjänsterna finnas i det nuvarande socialdepartementet fem ordinarie sådana tjänster, vilkas innehavare emellertid samtliga äro förordnade på högre icke-ordinarie befattningar. Den för biträdespersonalen föreslagna reglerade befordringsgången föranleder för det nuvarande socialdepartementet en ökning av de ordinarie kontorsbiträdestjänsterna med åtta. Av det sammanlagda antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster ha sju uppförts på det nya socialdepartementets stat och sex på inrikesdepartementets stat.

Därest nu gällande avlöningsbestämmelser tillämpas vid beräkningen av avlöningskostnaderna för den i det föregående angivna personalorganisationen skulle kostnaderna, bortsett från rörligt tillägg, uppgå till 290 000 kronor. Den allmänna löne regleringen medför ett ytterligare medelsbehov av 127 000 kronor. För möjliggörande av förstärkning för särskilda ändamål av

den kvalificerade arbetskraften inom departementet har under icke-ordinarie-posten i avlöningsstaten ansetts böra beräknas ett belopp å 30 000 kronor. Då kostnaderna för rörligt tillägg uppskattats till 23 000 kronor har avlöningsanslaget alltså beräknats till 470 000 kronor.

Medelsbehovet för det nya socialdepartementets omkostnader för nästa budgetår har uppskattats till 50 000 kronor.

För kommittéer och utredningar genom sakkunniga har beräknats 600 000 kronor och för extra utgifter 50 000 kronor.

Inrikesdepartementet.

Personalen i högre löneställning i inrikesdepartementet skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag få följande sammansättning:

Statssekreterarens avdelning: 1 statssekreterare, 2 förste kanslisekreterare och 2 andre kanslisekreterare;

Lagbyrån: 1 byråchef för lagärenden;

Expeditionschefens avdelning: 1 expeditionschef;

Landsstatsavdelningen: 1 chef, 3 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

Medicinalbyrån: 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

1 föredragande i regeringsrätten.

Chefen för landsstatsavdelningen skulle erhålla ställning som förordnande-tjänsteman i lönegrad C 8 och byråchefen för lagärenden skulle placeras i lönegrad C 6.

Av angivna befattningshavare inom inrikesdepartementet skulle — utöver föredraganden i regeringsrätten — två förste kanslisekreterare placeras på extra ordinarie stat och de övriga på ordinarie stat.

Den i lönegrad A 22 placerade registratorn på övergångsstat i nuvarande socialdepartementet har i förslaget överflyttats till inrikesdepartementet. I personalförteckningen för inrikesdepartementet har även under rubriken tjänstemän å ordinarie stat upptagits en befattning som registrator i lönegrad A 15 med föreskrift, att denna befattning skall hållas obesatt, så länge registratorn på övergångsstat kvarstår i tjänst.

Utöver nämnda befattningshavare har inrikesdepartementets personal ansetts böra erhålla följande sammansättning, nämligen fem amanuenser, två kansliskrivare, en förste expeditionsvakt i lönegrad A 7, fyra kanslibiträden, två expeditionsvakter i lönegrad A 5 och en icke-ordinarie expeditionsvakt samt sex kontorsbiträden. Två av de tre ordinarie kanslibiträdestjänsterna i det nuvarande socialdepartementet föreslås överflyttade till inrikesdepartementet. De två kansliskrivarbefattningarna och de båda övriga kanslibiträdestjänsterna i sistnämnda departement skola, i avbidan på förestående över-

syn inom statsförvaltningen av biträdespersonalen i högre lönegrader än den 4:e, placeras på extra ordinarie stat. Såsom tidigare anförts vid behandlingen av motsvarande fråga för det nya socialdepartementet skola sex ordinarie kontorsbiträdestjänster uppföras på inrikesdepartementets stat.

Den i personalförteckningen för det nuvarande socialdepartementet upptagne förste kanslisekreteraren på indragningsstat har tillförts inrikesdepartementet.

Därest hänsyn icke tages till den allmänna löneregleringen vid beräkningen av avlöningskostnaderna för den föreslagna personalorganisationen kunna dessa kostnader beräknas till 298 000 kronor, fränsett kostnaderna för rörligt tillägg. Löneregleringen medför uppräknig av detta belopp med 132 600 kronor. För att möjliggöra överflyttning av kostnader för tillfällig förstärkning av den kvalificerade arbetskraften från kommittéanslaget och anslaget till extra utgifter till departementets avlöningsanslag har icke-ordinarieposten ansetts böra uppräknas med 25 000 kronor. För rörligt tillägg har efter löneregleringens genomförande ett belopp av 24 400 kronor ansetts erforderligt. Avlöningsanslaget har alltså beräknats till 480 000 kronor.

Medelsbehovet för inrikesdepartementets omkostnader har uppskattats till 50 000 kronor, för kommittéer och utredningar genom sakkunniga 400 000 kronor och för extra utgifter 70 000 kronor.

Utskottet. Konstitutionsutskottet har i utlåtande nr 6 tillstyrkt Kungl. Maj:ts i propositionen nr 32 framlagda förslag till lag om antalet statsdepartement och statsråd utan departement. I nu ifrågavarande proposition framlagda förslag ha icke föranlett erinran från statsutskottets sida i vad avser redovisning under särskilda huvudtitlar för det nya socialdepartementet och för inrikesdepartementet av de till verksamhetsområdena för nämnda departement hänförliga anslagen å driftbudgeten.

I fråga om departementens personaluppsättning innebär Kungl. Maj:ts förslag en förhållandevis stor förstärkning, som dels är en omedelbar följd av departementsuppdelningen och dels ansetts erforderlig med hänsyn till arbetsbördan. I övrigt beror ökningen av medelsbehovet till avlöningar vid de nya departementen på den allmänna löneregleringen samt på överflyttning till avlöningsanslag av utgifter, vilka hittills bestritts från anslagen till kommittéer och utredningar genom sakkunniga och till extra utgifter.

Statsutskottet har icke ansett sig böra framställa erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i nu berörda hänseenden. Utskottet har därvid förutsatt, att förslaget innebär, att vederbörande anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga och till extra utgifter skola erhålla en mot ovannämnda överflyttning svarande minskning i belastningen.

Med tillstyrkande jämväl i övrigt av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) för redovisning av till det nya socialdepartementets och till inrikesdepartementets förvaltningsområden hänförliga anslag å riksstaten för budgetåret 1947/48 under Driftbudgeten: Egentliga statsutgifter upptaga en huvudtitel, benämnd V. Socialdepartementet, och en huvudtitel, benämnd V a. Inrikesdepartementet;

b) godkänna följande personalförteckning för socialdepartementet, att tills vidare från och med budgetåret 1947/48 gälla med de ändringar, som enligt särskilda bemyndiganden fastställas av Kungl. Maj:t i anslutning till den allmänna löneregleringen m. m.:

Personalförteckning.

Befattning	<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	Lönegrad
1 statssekreterare	.....	C 10
1 expeditionschef	.....	C 8
1 chef för rättsavdelning	.....	C 8
1 byråchef	.....	C 6
3 kansliråd	.....	A 30
3 förste kanslisekreterare	.....	A 26
5 andre kanslisekreterare	.....	A 21
1 registrator	.....	A 15
1 kansliskrivare	.....	A 11
1 förste expeditionsvakt	.....	A 7
1 kanslibitråde	.....	A 7
2 expeditionsvakter	.....	A 5
7 kontorsbiträden	.....	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

1 föredragande i regeringsrätten	.....	Eo 29
1 förste kanslisekreterare	.....	Eo 26;

c) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	..... kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	..... >	287 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	>	132 400
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	..... >	23 000

Summa förslagsanslag kronor 470 000;

d) under V huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa

1. till *Socialdepartementet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 470 000 kronor,

2. till *Socialdepartementet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 50 000 kronor,

3. till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 600 000 kronor,

4. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 50 000 kronor;

e) godkänna följande personalförteckning för inrikesdepartementet, att tills vidare från och med budgetåret 1947/48 gälla med de ändringar, som enligt särskilda bemyndiganden fastställas av Kungl. Maj:t i anslutning till den allmänna löne regleringen m. m.:

Personalförteckning.

Befattning	<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	Lönegrad
1 statssekreterare	.....	C 10
1 expeditionschef	.....	C 8
1 chef för landsstatsavdelning	.....	C 8
1 byråchef för lagärenden	.....	C 6
1 kansliråd	.....	A 30
4 förste kanslisekreterare	.....	A 26
4 andre kanslisekreterare	.....	A 21
1 registrator	.....	A 15
1 förste expeditionsvakt	.....	A 7
2 kanslibiträden	.....	A 7
2 expeditionsvakter	.....	A 5
6 kontorsbiträden	.....	A 4

Tjänstemän å övergångsstat.

1 kansliråd	.....	A 30
1 registrator	.....	A 22

Tjänsteman å indragningsstat.

1 förste kanslisekreterare	.....	A 26
----------------------------	-------	------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

1 föredragande i regeringsrätten	.....	Eo 29
2 förste kanslisekreterare	.....	Eo 26;

Anm.: Den å ordinarie stat upptagna registratorstjänsten och en av de å ordinarie stat upptagna förste kanslisekreterartjänsterna skola hållas obesatta, så länge den å övergångsstat uppförde registratorn kvarstår i tjänst respektive den å indragningsstat uppförde förste kanslisekreteraren kvarstår i sin befattning.

f) godkänna följande avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	275 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	153 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	24 400

Summa förslagsanslag kronor 480 000;

g) under V a huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa

1. till *Inrikesdepartementet*: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 480 000 kronor,
2. till *Inrikesdepartementet*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 50 000 kronor,
3. till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 100 kronor,
4. till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* ett förslagsanslag av 100 kronor,
5. till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 400 000 kronor,
6. Till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

Stockholm den 18 mars 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Larsson, Karl Andersson, Bergvall, Gustaf Karlsson, Heiding, Mannerskantz, Gustaf Iwar Andersson, fröken Andersson, herrar Gillström, Näsström och Gustav Emil Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Ward, Bergström, Falla, Rubbestad, Wallentheim, Boman i Kieryd, Petterson i Degerfors och Thapper.

Iduns tryckeri, Esselle ab. Stockholm 1947
716473